

**SEKTOROWY
PROGRAM
OPERACYJNY**
Restrukturyzacja i modernizacja
sektora żywnościowego
oraz rozwój obszarów wiejskich,
2004 - 2006

Urząd Marszałkowski *Województwa Warmińsko-Mazurskiego*

Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

Biuletyn Informacyjny Rolnictwo i Obszary Wiejskie Warmii i Mazur

Nr 1/2007

Opracowała: dr inż. Joanna Karwowska

10-562 Olsztyn ul. Emilii Plater 1,
tel. (089) 5219250, fax (089) 5219259, e-mail: dow@warmia.mazury.pl
www.sporol.warmia.mazury.pl

SPIS TREŚCI

I.	SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA OBSZARÓW WIEJSKICH	
1.	Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia.....	3
2.	Bezrobotni mieszkańcy wsi.....	4
II.	FUNDUSZE STRUKTURALNE 2004-2006	
1.	SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, 2004-2006	
a.	wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 17.12.2006 rok – działania wdrażane przez ARiMR.....	5
b.	wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 20.12.2006 rok – działania wdrażane przez Urząd Marszałkowski.....	6
2.	SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb”	
a.	wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 20.12.2006 rok.....	6
III.	PLAN ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH	
1.	Wykaz działań w ramach PROW za rok 2005/2006wg danych ARiMR – stan na dzień 21.12.2006r.....	7
2.	Realizacja płatności bezpośrednich do gruntów rolnych.....	10
IV.	AKTUALNOŚCI	
1.	PROW 2004-2006.....	10
2.	Nowe ubezpieczenia.....	11
3.	Opolskie: ziemia w cenie.....	11
4.	Kredyty preferencyjne będą.....	11
5.	Dopłaty: jest dobrze.....	12
6.	Co w budżecie piszczy.....	12
7.	Kredyty preferencyjne do końca kwietnia 2007 roku bez zmian.....	12
8.	Dopłaty bezpośrednie.....	13
9.	Priorytety 2007: od PROW– u do paliwa.....	13
10.	Opóźnienie będzie, ale niewielkie.....	14
11.	Ile z SPO?.....	14
12.	Dopłaty bezpośrednie – raport.....	15
13.	Premia nie dla wszystkich.....	15
14.	Dopłaty dla przeżuwaczy.....	16
15.	Unia sprzeda więcej pszenicy.....	16
16.	Dopłaty na finiszu.....	17
17.	Cukier: dodatkowe limity kosztują.....	17
18.	Pomoc w kwietniu ?.....	17
19.	Eko-kłopoty.....	18
20.	Reforma owoców i warzyw.....	18
21.	Akcyza 2007.....	19
22.	Ubezpieczanie upraw – obowiązkowe.....	19
23.	Budżet przyjęty.....	19
24.	Rybackie nadzieje.....	20
25.	Bezrobotni nie chcą pracować.....	20
26.	Wybory za pasem.....	20

**V. INFORMACJE Z DEPARTAMENTU ROZWOJU OBSZARÓW
WIEJSKICH I ROLNICTWA**

1. V Warmińsko – Mazurska Wystawa Gołębi Rasowych i Ptactwa Ozdobnego.....	21
2. Międzynarodowe Targi Produkcji Ekologicznej BioFach' 2007.....	21
3. Odbiór Biblioteki w Rybnie.....	22
4. Odbiór inwestycji melioracyjnych.....	22
5. Konkurs „Aktywna Wieś Warmii i Mazur”.....	22
6. Otwarty konkurs ofert na wykonanie zadania publicznego w zakresie aktywizacji społeczności lokalnych na obszarach wiejskich.....	23

I. SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA OBSZARÓW WIEJSKICH

1. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia

W listopadzie bieżącego roku, poziom bezrobocia ukształtował się na poziomie minimalnie wyższym niż w październiku i wynosił 124 755 osób, o 96 (0,1%) osób więcej niż przed miesiącem.

W stosunku do poprzedniego miesiąca sprawozdawczego, obserwujemy wzrost bezrobocia w powiatach:

- mragowskim – o 5,7%,
- oleckim – o 4,4%,
- giżyckim – o 2,6%,
- gołdapskim – o 2,1%,
- olsztyńskim - o 2,0%,
- węgorzewskim – o 1,9%,
- lidzbarskim i nidzickim – po 1,3%,
- kętrzyńskim – o 0,5%,

W powiecie ełckim liczba bezrobotnych pozostała bez zmian w stosunku do października, natomiast w pozostałych powiatach w porównaniu z październikiem, poziom bezrobocia był niższy.

Największe spadki liczby bezrobotnych odnotowano:

- w mieście Elblągu – o 3,1%,
- w mieście Olsztynie – o 1,9%

oraz powiecie piskim - o 1,5%.

Dla porównania, miesięczny wzrost bezrobocia w województwie, odnotowany na przestrzeni trzech poprzednich lat, był zdecydowanie wyższy i wynosił:

- w końcu listopada 2005 roku liczba bezrobotnych osiągnęła poziom 148 986 osób i w odniesieniu do października 2005 roku wzrosła o 1 363 osoby, tj. o 0,9%,
- w końcu listopada 2004 bezrobocie osiągnęło poziom 158 439 osób i w porównaniu do października 2004 wzrosło o 563 osoby, tj. o 0,4%,
- w końcu listopada 2003 roku bezrobocie ukształtowało się na poziomie 165 304 osoby i było wyższe w stosunku do października tego roku o 1 516 osób, tj. o 0,9%.

Od początku bieżącego roku liczba bezrobotnych w województwie zmniejszyła się o 26 155 osób, tj. o 17,3%. Analizując jedenastomiesięczny okres bieżącego roku, spadek bezrobocia miał miejsce generalnie we wszystkich powiatach, najwyższy w powiatach: działdowskim – o 26,9%, nidzickim 25,5% oraz mieście Olsztynie – o 25,0%.

W okresie styczeń – listopad ubiegłego roku, spadek bezrobocia był niższy: wyniósł 14 037 osób (8,7%). Analogiczny okres roku 2004 zaznaczył się spadkiem bezrobocia na poziomie 7,6% (11 991 osób).

W porównaniu do listopada ubiegłego roku stan bezrobocia zmniejszył się o 23 569 osób, tj. o 15,9%.

Bezrobocie w województwie warmińsko – mazurskim jest zróżnicowane przestrzenie pod względem poziomu: najmniej bezrobotnych zarejestrowanych jest w powiecie węgorzewskim – 3 010 osób, najwięcej w powiecie ostródzkim – 10 614 osób. W kraju, po raz pierwszy od czterech lat bezrobocie w listopadzie – w miesiącu, w którym zwykle bezrobotnych przybywało – chociaż minimalnie, ale jednak zmałało.

Względny (procentowy) spadek liczby bezrobotnych odnotowano w 11 województwach, przy czym największy w województwie lubuskim – o 2,5% (1,8 tys. osób) i śląskim – o 1,6% (o 3,7 tys. osób).

Nieznaczny, bo w granicach 0,1% - 1,0%, względny wzrost poziomu bezrobocia odnotowano w pozostałych 5 województwach. Najbardziej bezrobocie wzrosło w województwie podlaskim (1,0%), najmniej w województwie warmińsko – mazurskim (0,1%). Liczba bezrobotnych w kraju wyniosła 2 288 tys. osób i w porównaniu do końca października br. spadła o 13,8 tys., tj. o 0,6% (w województwie – wzrost o 0,1 %). Od początku bieżącego roku liczba bezrobotnych w kraju spadła o 484,9 tys. osób, tj. o 17,5 % (w województwie spadek o 17,3%). W okresie styczeń – listopad roku ubiegłego, spadek bezrobocia wyniósł 276,8 tys. osób, tj. o 9,5% (w województwie spadek o 8,7%), był zatem prawie dwukrotnie słabszy.

Stopa bezrobocia, jaką odnotowano w województwie warmińsko – mazurskim na koniec listopada 2006 roku wynosząca 23,2%, jest znacznie wyższa niż przeciętnie w kraju, gdzie odnotowano w tym czasie stopę bezrobocia na poziomie 14,8%. W dalszym ciągu stopa bezrobocia w naszym województwie jest najwyższa w kraju.

Wskaźnik natężenia bezrobocia w regionie warmińsko – mazurskim w listopadzie 2006 roku (23,2%), był wyższy o 8,4 pkt. procentowego od wskaźnika krajowego (14,8%). Przed rokiem wskaźnik stopy bezrobocia wynosił 27,1% i był wyższy w porównaniu ze wskaźnikiem na poziomie kraju o 9,8 pkt. procentowego. Świadczy to o zmniejszaniu się dystansu między natężeniem bezrobocia w regionie i w kraju. Różnica pomiędzy najniższym, a najwyższym wskaźnikiem stopy bezrobocia w województwie wynosi około 29 pkt. procentowych. W porównaniu do listopada 2005 roku stopa bezrobocia spadła o 3,9 pkt. procentowego, w kraju o 2,5 pkt. procentowego. Obserwujemy, zatem większą dynamikę spadku wskaźnika stopy bezrobocia w regionie niż w kraju.

W stosunku do poprzedniego miesiąca sprawozdawczego wskaźnik stopy bezrobocia utrzymał się na tym samym poziomie, natomiast w kraju odnotowano spadek o 0,1 pkt. procentowego. Od początku roku wskaźnik natężenia bezrobocia w województwie zmalał o 4,3 pkt. procentowego, natomiast w kraju o 2,8 pkt. procentowego.

2. Bezrobotni mieszkańcy wsi

Na koniec listopada 2006 roku zarejestrowanych było 63 180 bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich - o 393 (tj. o 0,6%) osób więcej niż w poprzednim miesiącu sprawozdawczym.

W stosunku do października 2006 roku, udział osób bezrobotnych z terenów wiejskich w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się o 0,2 pkt. procentowego i wyniósł 50,6%. W porównaniu z okresem sprzed roku, obserwujemy również wzrost udziału tej kategorii bezrobotnych - o 0,7 pkt. procentowego.

W porównaniu do listopada 2005 roku odnotowano spadek liczby bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich o 10 870 osób (tj. o 14,7%), natomiast od początku roku liczba bezrobotnych tej kategorii zmalała o 12 397 osób, tj. 16,4%.

Największy udział w bezrobociu wiejskim mają bezrobotni w powiatach: nowomiejskim (76,2%), elbląskim (72,4%), olsztyńskim (69,0%), szczycieńskim (68,8%) i nidzickim (64,6%).

Najmniej obciążone bezrobociem wiejskim są powiaty:

elcki (45,6%), lidzbarski (47,3%), giżycki (47,9%) oraz piski (47,5%)

W listopadzie zaktywizowano 3 014 bezrobotnych mieszkających na wsi, którzy stanowili 41,2% wszystkich uczestników różnych form aktywizacji.

Ogółem, od początku roku zaktywizowano 42 681 bezrobotnych mieszkańców wsi (43,6% ogółu zaktywizowanych od stycznia do listopada br.).

II. FUNDUSZE STRUKTURALNE 2004-2006

1. SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, 2004-2006”

a. wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 15.12.2006 rok - ARiMR

Działanie	Koperta regionalna	Liczba złożonych wniosków	Kwota wnioskowanej pomocy	Liczba podpisanych umów	Kwota podpisanych umów
1.1 Inwestycje w gospodarstwach rolnych	121 677 445,00	1 102	168 290 204,03	739	115 893 328,10
1.2 Ułatwianie startu młodym rolnikom	35 273 927,00	962	48 100 000,00	700	35 000 000,00
1.5 Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych		98	198 193 431,75	73	165 081 370,89
2.1 Przywracanie potencjału produkcji leśnej		53	74 710 845,00	36	46 656 118,00
2.4 Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa	12 236 516,00	225	17 831 123,72	128	9 850 933,00
2.6 Rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem	6 746 603,00	114	13 043 521,43	65	5 696 110,50
Razem	175 934 491,00	2 554	520 169 125,93	1 741	378 177 860,49

**b. wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa
warmińsko-mazurskiego – stan na 20.12.2006 rok – Urząd Marszałkowski**

Działanie	Liczba złożonych wniosków	Kwota wnioskowanej pomocy	Liczba podpisanych umów (wydanych decyzji)	Kwota podpisanych umów (decyzji)
2.2 Scalanie gruntów	0	0	0	0
2.3 Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego	186	30 916 159,11	97	16 733 654,00
2.5 Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi	35	40 559 177,00 (wkład Unii)	25	24 107 911,00 (wkład Unii)
Razem	221	71 475 336,11	122	40 841 565,00

2. SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb”

**a. wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa
warmińsko-mazurskiego – stan na 20.12.2006 rok**

Działanie	Liczba złożonych wniosków	Kwota wnioskowanej pomocy	Liczba podpisanych umów	Kwota podpisanych umów
1.1 Dostosowanie nakładu połowowego do zasobów – Złomowanie statków	33	6 640 774,84	33	6 645 017,84
1.2 Dostosowanie nakładu połowowego do zasobów- Przeniesienie statków do krajów trzecich lub zmiana ich przeznaczenia	6	901 850,00	6	1 206 993,00
2.2 Odbudowa i modernizacja floty rybackiej	2	199 988,00		
3.2 Chów i hodowla ryb	24	5 936 299,30	11	806 895,00
3.3 Rybacka infrastruktura portowa	2	5 884 565,00		
3.4 Przetwórstwo i rynek rybny	8	1 113 027,60	5	317 213,00
3.5 Rybołówstwo śródlądowe	9	280 560,69	6	197 736,00
4.1 Rybołówstwo przybrzeżne	3	1 771 644,80		
4.2 Działania społeczno- ekonomiczne	58	2 511 324,00	46	1 937 927,00
4.3 Znajdowanie oraz promowanie nowych rynków zbytu na produkty	4	3 467 570,00	3	1 783 640,00

rybne				
4.6 Działania innowacyjne	8	10 279 223,39	2	1 125 344,00
Razem	157	38 986 827,62	112	14 020 765,84

III. PLAN ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

1. Wykaz działań w ramach PROW za rok 2005/2006 – wg danych ARiMR – stan na dzień 19.12.2006r.

Lp.	Nazwa działania	Ilość wniosków	Wnioskowana kwota w (PLN)	Ilość wydanych decyzji
1.	Renty strukturalne	1949 ^a	3 313 499,97 ^a	1685 ^a
2.	Zalesianie gruntów rolnych – kampania 2005	437	20 173 559,20 ^c	361
3.	Zalesianie gruntów rolnych – kampania 2006	529	33 772 464,40	94
4.	Dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów Unii Europejskiej	4471	185 147 080,43 ^b	4224+137 odmownych
5.	Wspieranie gospodarstw niskotowarowych	1534	1250 EUR x 1534 wnioski ^b	1358+111 odmowne
5A.	Wspieranie gospodarstw niskotowarowych ^c	1278	1250 EUR x 1278 wnioski ^b	393 + 4 odmowne
6.	Wspieranie grup producentów rolnych	1	385 493,00	1
7.	Wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt			
a.	Rolnictwo zrównoważone SO1-wnioski złożone do 15.06.05r.	143	946 136,16	142 + 1 odmowna
	Rolnictwo zrównoważone SO1-wnioski złożone od 01.08.05 do 31.12.05r.	85	457 540,64	85
	Rolnictwo zrównoważone SO1-wnioski kontynuacyjne złożone w 2006r.	154	960 770,30	149
	Rolnictwo zrównoważone SO1-wnioski złożone w 2006r. po raz pierwszy	79	343 639,04	78 + 1 odmowna
b.	Rolnictwo ekologiczne SO2-wnioski kontynuacyjne od 01.03.05 do 30.04.05	213	4 010 257,21	208 + 3 odmowne
	Rolnictwo ekologiczne SO2-wnioski złożone do 15.06.05	217	3 682 173,50	212+5 odmownych
	Rolnictwo ekologiczne SO2-wnioski złożone od 01.08.05 do	128	2 633 929,13	124

	31.12.05			
	Rolnictwo ekologiczne SO2-wnioski złożone w 2006r. (II i III rok realizacji)	424	8 206 675,29	285 + 3 odmowne
	Rolnictwo ekologiczne SO2-wnioski złożone w 2006r. po raz pierwszy	185	3 427 937,02	150
c.	Utrzymanie łąk ekstensywnych PO1-wnioski złożone do 15.06.05r.	73	1 447 555,96	72 + 1 odmowna
	Utrzymanie łąk ekstensywnych PO1-wnioski złożone od 01.08.05 do 31.12.05	46	525 311,70	43
	Utrzymanie łąk ekstensywnych PO1-wnioski kontynuacyjne złożone w 2006 r.	83	1 472 286,20	65
	Utrzymanie łąk ekstensywnych PO1-wnioski złożone w 2006 r. po raz pierwszy	68	376 326,28	62
d.	Utrzymanie pastwisk ekstensywnych P02-wnioski złożone do 15.06.05	9	41 484,00	9
	Utrzymanie pastwisk ekstensywnych P02-wnioski złożone od 01.08.05 do 31.12.05	7	20 756,00	7
	Utrzymanie pastwisk ekstensywnych P02-wnioski kontynuacyjne złożone w 2006r.	16	205 840,00	2
	Utrzymanie pastwisk ekstensywnych P02-wnioski złożone w 2006r. po raz pierwszy	24	73 096,80	20
e.	Ochrona gleb i wód KO1wnioski złożone do 15.06.05	429	7 630 781,00	425+2 odmowne
	Ochrona gleb i wód KO1wnioski złożone od 01.08.05 do 31.12.05	657	10 393 905,76	642
	Ochrona gleb i wód KO1wnioski kontynuacyjne złożone w 2006r.	426	8 281 372,88	351
	Ochrona gleb i wód KO1wnioski złożone w 2006r. po raz pierwszy	576	8 025 228,27	519
f.	Tworzenie stref buforowych K02-wnioski złożone do 15.06.05	5	2 464,40	4+ 1 odmowna
	Tworzenie stref buforowych K02-wnioski złożone od	0	0,00	0

	01.08.05 do 31.12.05			
	Tworzenie stref buforowych K02-wnioski kontynuacyjne złożone w 2006r.	4	1 758,08	1
	Tworzenie stref buforowych K02-wnioski złożone w 2006r. po raz pierwszy	1	1 274,08	1
g.	Zachowanie lokalnych ras zwierząt gospodarskich GO1-wnioski złożone do 15.06.05	20	434 425,00	19 + 1 odmowna
	Zachowanie lokalnych ras zwierząt gospodarskich GO1-wnioski złożone od 01.08.05 do 31.12.05	2	33 530,00	1
	Zachowanie lokalnych ras zwierząt gospodarskich GO1-wnioski kontynuacyjne złożone w 2006r.	18	391 650,00	12
	Zachowanie lokalnych ras zwierząt gospodarskich GO1-wnioski złożone w 2006r. po raz pierwszy	6	26 620,00	4
8.	Wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)	30 428	610 134 ^d	30 401

^a dotyczy wniosków złożonych zarówno w 2004, 2005, jak i w 2006 roku

^b Zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) Nr 1794/2005 r. z dnia 28 października 2005r. ustalające kursy wymiany mające zastosowanie w roku 2005 dla niektórych rodzajów pomocy bezpośredniej oraz środków o charakterze strukturalnym lub środowiskowym, kurs EURO dla Działania 2 PROW – Wspieranie gospodarstw niskotowarowych wynosi 4,14339 zł

- od dnia 18.01.2006 roku obowiązuje kurs wymiany w 2006 roku dla działań PROW: Dostosowanie do standardów UE, Wspieranie gospodarstw niskotowarowych, Wspieranie grup producentów rolnych, według którego 1 EURO=3,85493.

^c wnioski złożone w terminie 06-16 listopada 2006 r.

^d wnioskowana powierzchnia w ha

^e kwota na wydanych decyzjach

a-f pakiety realizowane w ramach programu rolnośrodowiskowego z uwzględnieniem terminów składania wniosków w 2005 roku. Ilość złożonych wniosków nie będzie zgadzać się z ilością pakietów, gdyż w ramach złożenia 1 wniosku można realizować maksymalnie 3 pakiety.

Ilość wydanych decyzji 1075, w tym decyzji pozytywnych 9 i decyzji odmownych

Ilość wniosków złożonych w BP od 2004-2006 r. w ramach działania 4 PROW to ilość beneficjentów, która przystąpiła w latach 2004-2006 do PROGRAMU ROLNOŚRODOWISKOWEGO/ nie uwzględnia wniosków wycofanych/pozostawionych bez rozpoznania.

3. Realizacja płatności bezpośrednich do gruntów rolnych na dzień 22.12.2006 r.

Ilość rolników ubiegających się o płatności bezpośrednie do gruntów rolnych w roku 2006	44 125
Liczba decyzji w sprawie przyznania płatności bezpośrednich do gruntów rolnych wysłanych do producentów z kampanii 2006	39 110
Kwota płatności znajdująca się na wysłanych decyzjach w 2006 roku	401 697 360,73 zł

IV. AKTUALNOŚCI

1. PROW 2004-2006

Program wchodził z wielkim trudem, ale w końcu wszystko udało się zapiąć na ostatni guzik. Agencja Restrukturyzacji zapewnia, że środki z Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004-2006 nie zostaną zmarnowane.

Początki wdrażania programów pomocowych były bardzo trudne. Wnioski na poszczególne działania były przyjmowane bez przygotowania Agencji do ich obsługi. Konsekwencje tego były takie, że na rozpatrzenie dokumentów rolnicy czekali nawet rok. Podobnie było z wypłatą środków. W trakcie rozpatrywania wniosków odnotowano też wiele błędów, co jeszcze bardziej opóźniło wszystkie procedury. Ostatecznie jednak cała kwota czyli blisko 3 i pół miliarda euro zostanie wykorzystana. Ostatnie umowy są podpisywane, ponieważ dokonano dodatkowego naboru na wsparcie gospodarstw niskotowarowych. I właśnie to działanie cieszyło się największą popularnością. W sumie wnioski złożyło prawie 170 tysięcy rolników. Ci którym się udało nie kryją swojego zadowolenia. Nie mają też problemu na co przeznaczyć dotacje. Kolejne działania, na które było więcej chętnych niż pieniędzy to program dostosowania do standardów unijnych. Opóźnienie w programie było tak duże, że przedłużono rolnikom termin wykonania inwestycji. Na zakończenie budowy zbiorników do przechowywania nawozów naturalnych rolnicy mają czas do końca tego roku. Nie brakowało też chętnych na renty strukturalne, zalesianie, czy programy rolnośrodowiskowe. Dotacje z tych działań będą wypłacane rolnikom w tej samej wysokości przez najbliższe lata. Ale w nowych programach pomocowych rolników czekają zmiany. Więcej środków będzie na wsparcie działań rolnośrodowiskowych czy też na wsparcie NATURA 2000. Obniżone za to zostaną renty strukturalne, dużo mniej korzystne będzie wsparcie na budowę płyt obornikowych, a program dotacji dla gospodarstw niskotowarowych jeżeli będzie kontynuowany to na zupełnie innych zasadach. Wszystko będzie wiadomo już za kilka miesięcy, bo pierwsze programy na lata 2007-13 mają być uruchomione w marcu.

2. Nowe ubezpieczenia

Jest projekt nowelizacji ustawy o ubezpieczeniach rolniczych. Rząd zapewnia, że dzięki zmianom w prawie tanie polisy rolnicze staną się bardziej powszechne, a ich zawieranie będzie korzystne zarówno dla gospodarzy jak i firm.

Nad projektem zmian pracowano prawie pół roku. Ich przeprowadzenie było konieczne, gdyż ustawa o ubezpieczeniach rolnych była martwa. Z polis ubezpieczeniowych do których dopłaca państwo rolnicy korzystali w minimalnym stopniu. Interes nie opłacał się także ubezpieczycielom. W efekcie pieniądze przeznaczone na dopłaty pozostawały nie wykorzystane. Teraz jest szansa na zmianę tej sytuacji. Pierwsza zmiana to zwiększenie państwowej dotacji do polis, która wzrośnie z 50% do 60. Rząd na wypadek klęski suszy zagwarantuje także firmom ubezpieczeniowym reasekurację, czyli pomoc finansową. Ale to nie jedyne zmiany. Już niedługo ubezpieczenia upraw i zwierząt gospodarskich będzie w części obowiązkowe. Rząd chce, aby parlament prace nad nowelizacją ustawy zakończył do końca lutego. W tegorocznym budżecie na ubezpieczenia rolnicze przeznaczono 220 milionów złotych.

3. Opolskie: ziemia w cenie

Ziemia drożeje przez dopłaty - twierdzą rolnicy na Opolszczyźnie. Ten region obok, małopolskiego i podlaskiego, jest zaliczony do tych, w których już nie ma ziemi na sprzedaż z państwowych nieruchomości rolnych.

Ziemię można tylko kupić od rolników rezygnujących z prowadzenia gospodarstw, ale cena za hektar nienajlepszej ziemi osiągnęła już 30 tysięcy złotych, o 40% więcej niż rok temu. Na Opolszczyźnie tymczasem blisko 200 gospodarzy dzierżawi od Agencji Nieruchomości Rolnych 100 tysięcy hektarów ziemi. Zagospodarowane są też ziemie, które odzyskano od nieuczciwych dzierżawców. Kilka takich terenów przejęli rolnicy z Niemiec, Holandii, Włoch i Anglii. Pokryli straty poprzedników i stworzyli kilkaset nowych miejsc pracy na wsi. Zdaniem ekspertów ziemia, będzie nadal drożała, i to nie tylko na Opolszczyźnie, bo ciągle jest tańsza niż w innych krajach Unii. Tam trzeba zapłacić za hektar od 10 do 15 tysięcy Euro.

4. Kredyty preferencyjne będą

Tylko do końca kwietnia Agencja Restrukturyzacji może jeszcze udzielać kredytów preferencyjnych dla rolników. Co będzie później? Wszystko zależy od decyzji Brukseli.

Tak więc do 1 maja Agencja będzie, tak jak dotychczas, dopłacała do oprocentowania kredytów, przeznaczonych na inwestycje w rolnictwie podnoszące konkurencyjność gospodarstw rolnych oraz dostosowujące sektor rolno-spożywczy do wymogów Unii Europejskiej. Dotyczy to kredytów m.in. na zakup ziemi, dla młodych rolników, branżowych, na zakup lub urządzenie gospodarstwa rodzinnego, na inwestycje w zakresie nowych technologii. Ponadto stosowane będą dopłaty do kredytów klęskowych. Po 30 kwietnia udzielanie kredytów preferencyjnych przez ARiMR będzie zależało od uzyskania zgody Komisji Europejskiej.

Rząd Polski wystąpił o notyfikację i z informacji, które otrzymaliśmy wynika, że Komisja zgodzi się na przedłużenie tego instrumentu także w takich dość wrażliwych sposobach dopłat jak np. wspieranie zakupu ziemi na cele rolnicze.

Kredyty preferencyjne są bardzo popularne i trudno się dziwić. Aktualne oprocentowanie płacone przez kredytobiorcę wynosi od 1 do 3% w skali roku. Maksymalny okres spłaty, zależnie od linii kredytowej, wynosi od 8 do 20 lat.

5. Dopłaty: jest dobrze

Miało być dobrze, ale nikt nie sądził, że, aż tak dobrze. Dopłaty bezpośrednie ma już na swoich kontach połowa rolników. W następnym sezonie wyniosą one już 70% tego co otrzymują zachodnioeuropejscy farmerzy.

Będą też dodatkowe dopłaty dla producentów roślin energetycznych. Zgodnie z zapowiedziami wypłata unijnych subwencji idzie bardzo dobrze, ale do rozdysponowania pozostało jeszcze 62% ze wszystkich dopłat bezpośrednich jakie Polsce przysługują. To efekt przyjętej przez rząd polityki, która zakłada, że na samym końcu pieniądze otrzymują najwięksi posiadacze ziemscy. Resort rolnictwa już teraz zapowiada zmiany w wypłatach dopłat bezpośrednich za rok 2007. Rolnicy otrzymają wtedy dopłaty do tzw. roślin energetycznych w wysokości 45 euro do ha. Wnioski będą przyjmowane od 15 marca. Po raz pierwszy zróżnicowane będą dopłaty do użytków zielonych. W zależności od tego, czy rolnik hoduje zwierzęta. Ci, którzy nie mają zwierząt, dostaną 80 euro do hektara, zaś prowadzący chów –około 200 euro.

6. Co w budżecie piszczy?

Kończą się parlamentarne prace nad budżetem na 2007 roku. Wreszcie pojawiła się szansa na większe pieniądze na dopłaty do paliwa rolniczego. Dodatkowe fundusze prawie na pewno będą także zarezerwowane na preferencyjne kredyty rolnicze.

Budżet rolny na ten rok powinien wszystkich satysfakcjonować. Pieniądzy, zwłaszcza tych unijnych jest dużo. Mimo to szefowie rolniczych agencji rządowych nie są w pełni zadowoleni. Agencja Restrukturyzacji potrzebuje pieniędzy na kontynuację programu utylizacji zwierząt. To kolejne 35 milionów złotych. Są też inne pomysły na zwiększenie wydatków na rolnictwo w tym roku. Ale resort rolnictwa studzi te zapęły. Wprawdzie można liczyć na większe fundusze, ale na pewno nie dla wszystkich wystarczy.

Dlatego ministerstwo postanowiło stworzyć 300 milionową rezerwę, która będzie rozdysponowywana w miarę zgłaszania potrzeb. Kto ma szansę na dodatkowe pieniądze? Na pewno program tanich paliw rolniczych. Ale to nie jedyny priorytet rządu. Dodatkowe fundusze może także dostać Agencja Restrukturyzacji na dopłaty do preferencyjnych kredytów oraz Inspekcja Weterynaryjna na zwalczanie chorób zakaźnych.

Budżet państwa jest teraz w Senacie. Tam w ostatniej chwili dotarła poprawka dotycząca przeznaczenia 20 milionów złotych na interwencje na rynku wieprzowiny.

7. Kredyty preferencyjne do końca kwietnia 2007 roku bez zmian

Preferencyjne kredyty z dopłatą Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa do ich oprocentowania będą udzielane do końca kwietnia 2007 r. na dotychczasowych zasadach i w ramach linii kredytowych obowiązujących w 2006 r.

18 grudnia 2006 r. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przyjęło zakres rzeczowy do planu finansowego ARiMR na 2007 r. uwzględniając zakres form pomocy publicznej – krajowej (zgłoszony jako pomoc istniejąca do Komisji Europejskiej).

W pierwszej kolejności mają być stosowane dopłaty do oprocentowania kredytów z linii kredytowych o zasadniczym znaczeniu dla podnoszenia konkurencyjności gospodarstw rolnych oraz dostosowujących sektor rolno-spożywczy do wymogów Unii Europejskiej. Dotyczy to: kredytów na zakup ziemi - KZ, kredytów dla młodych rolników - MR, kredytów branżowych - BR, kredytów na zakup lub urządzenie gospodarstwa rodzinnego - GR, kredytów na inwestycje w zakresie nowych technologii - NT, kredytów podstawowych – IP oraz kredytów dla grup producentów rolnych – GP. Ponadto, stosowane będą dopłaty do kredytów kłęskowych – KL.

Przyznawanie kredytów preferencyjnych po 30 kwietnia 2007 r. jest warunkowane dostosowaniem zasad ich udzielania do wymogów Unii Europejskiej. Według zapowiedzi MRiRW zakres rzeczowy zadań, które od 1 maja 2007 r. będzie realizować ARiMR, zostanie określony w późniejszym terminie.

8. Do końca 2006 roku ARiMR wypłaciła ok. 3,5 mld zł z tytułu dopłat bezpośrednich i ONW.

Do końca grudnia 2006 r. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zrealizowała płatności z tytułu dopłat bezpośrednich oraz w ramach wsparcia obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) na łączną kwotę ponad 3,5 mld zł. Pieniądze trafiły na konta ponad 711 tys. producentów rolnych - czyli blisko 50% rolników, którzy złożyli wnioski o płatności obszarowe.

Suma płatności bezpośrednich, które Agencja przekazała rolnikom, na koniec roku 2006 r. wyniosła ponad 3,05 mld zł. Oznacza to, że na konta rolników trafiło blisko 40 proc. przewidzianych na ten cel środków.

Kwota zrealizowanych w tym czasie płatności ONW (w ramach Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004 – 2006) wyniosła ponad 453 mln zł., co stanowi ponad 34 proc. środków przeznaczonych na ten cel. Pieniądze trafiły do ok. 258 tys. spośród ponad 700 tys. beneficjentów tej formy pomocy. Wypłaty z tytułu ONW Agencja rozpoczęła w grudniu br., równoległe z realizacją płatności bezpośrednich do gruntów rolnych.

Wysokość dopłat przekazanych rolnikom do końca grudnia 2006 r. jest większa od kwoty, jaką przewidywano w tym czasie wypłacić. W dniu uruchomienia płatności (1 grudnia br.) kierownictwo resortu rolnictwa i Agencji przewidywało, że przed 1 stycznia 2007 r. zaangażowanie środków w ramach dopłat bezpośrednich wyniesie ok. 30%.

9. Priorytety 2007: od PROW – u do paliwa

Najważniejsza rzecz to sprawne wykorzystanie unijnych funduszy pomocowych – to priorytet resortu rolnictwa na 2007 rok. Co poza tym? Lista jest bardzo długa. Główne założenie Ministra Rolnictwa jest oczywiste. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich to ponad 15 miliardów euro przez najbliższe 7 lat. Od sprawnego wykorzystania tych funduszy zależy wizerunek polskiej wsi po 2013 roku. Od tego zależy także ocena działań ministra przez opozycję. Ale PROW to oczywiście nie jedyne zadanie rządu. Dwa kolejne to ubezpieczenia rolnicze oraz paliwo rolnicze. W tym roku na ten pierwszy cel państwo wyda dwukrotnie więcej niż w 2006 roku. Przygotowana jest już taka nowelizacja ustawy, dzięki której do 60% wzrośnie subwencja do rolniczej polisy. Z wyliczeń wynika, że będzie to około 30zł na hektar. Dużo lepiej ma być także w sprawie paliwa rolniczego. W tym roku do wykorzystania jest znów 650 milionów złotych. Kwota w przypadku dużego zainteresowania może być zwiększona nawet o 300 milionów złotych.

10. Opóźnienie będzie, ale niewielkie

Rolnicy, którzy czekają na wypłatę dotacji dla gospodarstw niskotowarowych muszą uzbroić się w cierpliwość. Agencja Restrukturyzacji zapewnia, że opóźnienie będzie niewielkie. A wszystko przez ustalenie nowego kursu euro.

Dotacje dla gospodarstw niskotowarowych to blisko 5 tysięcy złotych wypłacane przez 5 kolejnych lat. Wnioski o wsparcie były przyjmowane na początku 2004 roku i pod koniec ubiegłego. W sumie po dotacje dla gospodarstw o niewielkich dochodach zgłosiło się ponad 150 tysięcy rolników. Wypłaty dla tych, którzy złożyli wnioski w drugiej turze jeszcze się nie rozpoczęły. Natomiast ci którzy już pierwszą ratę wsparcia otrzymali kolejną powinni dostać po 12 miesiącach. Problem w tym, że niektórzy nadal czekają na pieniądze mimo, że spodziewali się mieć je na kontach jeszcze pod koniec grudnia. Agencja Restrukturyzacji przyznaje, że do tej pory wypłaciła dotacje dla ponad 2 tysięcy rolników pozostali muszą poczekać, ze względu na nowy kurs euro za 2007 rok. Potem wypłaty powinny przebiegać już sprawnie. Pytanie tylko jak długo na pieniądze będą czekać, ci rolnicy którzy złożyli wnioski w listopadzie ubiegłego roku? Nie ma zagrożeń dla obsługi tego działania jeszcze w 1 kwartale tego roku rolnicy powinni dostać decyzje i płatności. W drugim naborze przyjęto więcej wniosków niż początkowo zakładano mimo to Agencja zapewnia, że pieniędzy wystarczy dla wszystkich, którzy spełniają odpowiednie warunki.

11. Ile z SPO?

Do tej pory nie została jeszcze wydana nawet połowa pieniędzy, ale nie ma obaw aby środki przepadły. Na wypłacenie wszystkich dotacji z Sektorowego Programu Operacyjnego na lata 2004-2006 Agencja Restrukturyzacji ma jeszcze dwa lata. Zgodnie z zapowiedziami zdecydowana większość środków powinna trafić do rolników i przetwórców jeszcze w tym roku.

Rolnicy przyznają, że bez pomocy z funduszy unijnych nie mogliby nawet myśleć o wielu inwestycjach w swoich gospodarstwach. Jediną wadą unijnych dotacji jest to, że na zwrot części poniesionych kosztów trzeba długo czekać. Ale – jak przyznają rolnicy – banki mają korzystne oferty i można z nimi pertraktować. Dzięki środkom pomocowym do unijnych wymogów mogły też dostosować się zakłady przetwórcze. Najwięcej pieniędzy trafiło do mleczarni.

Do tej pory Agencja Restrukturyzacji wypłaciła 45% z wszystkich dostępnych środków. I jest to bardzo dobry wynik, bo początki przyjmowania i rozpatrywania dokumentów były bardzo trudne. Agencja zapewnia, że nie powinno być także żadnych kłopotów z terminowym wypłaceniem dotacji. Agencja ma jeszcze sporo czasu na wypłacenie bowiem ostatnie faktury rolnicy powinni zgłosić do Agencji w roku 2008 do czerwca. Większość z działań Sektorowego Programu Operacyjnego będzie kontynuowana w nowym PROWIE na lata 2007-13. Ale na złożenie wniosków o wsparcie dla młodych rolników, inwestycje w gospodarstwach rolnych, czy na założenie małego przedsiębiorstwa trzeba jeszcze poczekać. Ministerstwo Rolnictwa zapewnia że pierwsze działania ruszą za kilka miesięcy.

12. Dopłaty bezpośrednie – raport

Kto tak naprawdę dostał dopłaty bezpośrednie pytają rolnicy, którzy jeszcze na nie czekają? Decyzje wysłano prawie do wszystkich a pieniądze ma na kontach ponad połowa - zdaniem Agencji Restrukturyzacji wypłata dotacji obszarowych jeszcze nigdy nie przebiegała tak sprawnie.

Wypłata dotacji obszarowych rozpoczęła się zgodnie z prawem 1 grudnia ubiegłego roku. Jeszcze w tym samym miesiącu udało się wypłacić pieniądze dla blisko połowy rolników. Ale niektórzy w to powątpiewają, bo jak mówią na terenie ich gminy jeszcze nikt pieniędzy nie dostał. Rolnicy, którzy na początku grudnia dostali płatności obszarowe nie mieli problemu z ich zagospodarowaniem.

Zapasy oleju napędowego a także innych środków do produkcji chcieliby zrobić wszyscy rolnicy, bo obawiają się podwyżek cen. Niestety wypłata pieniędzy musi trochę potrwać. Na pewno później trafią one do tych rolników, u których były przeprowadzane kontrole na miejscu. W cierpliwość muszą uzbroić się także producenci buraków cukrowych. Po raz pierwszy dostaną oni bowiem dodatkowe dotacje. Agencja Restrukturyzacji jest dobrej myśli. Zdecydowana większość rolników powinna dostać dopłaty najpóźniej do połowy marca. Jest to wyjątkowy rok dla Agencji, która właściwie jest w stanie w ciągu najbliższych półtora miesiąca zrealizować wszystkie płatności, które wynikają z całej kampanii obszarowej na 2006 rok.

Wszystkie to znaczy te, które nie wymagają dodatkowych wyjaśnień ze strony rolników. Do tej pory Agencja Restrukturyzacji wypłaciła prawie 4 miliardy dopłat obszarowych.

13. Premia nie dla wszystkich

Miało być łatwiej i prościej, a wszystko wskazuje na to, że będzie dużo trudniej. Premia dla młodych rolników to najbardziej oczekiwany program z nowego, PROWU na lata 2007-13. Pytanie tylko, kto będzie mógł z niego skorzystać?

Program wsparcia dla młodych rolników to jednorazowa dotacja w wysokości 50 tysięcy złotych. Do tej pory ze wsparcia skorzystało ponad 18 tysięcy osób. Ci, którym się udało nie kryją swojego zadowolenia. Według nowych przepisów połowę pieniędzy rolnik będzie mógł przeznaczyć na własne potrzeby a drugą trzeba będzie rozliczyć na podstawie faktur. Ale to nie najistotniejsze zmiany. Do tej pory rolnik miał na przykład 5 lat na uzupełnienie swoich kwalifikacji, czy dojście do tej żywotności to teraz ma na uzupełnienie 3 lata. Jednak zmiana, która budzi najwięcej zastrzeżeń to wymóg, co do wielkości gospodarstwa: musi osiągnąć ona średnią wojewódzką. Czyli rolnik prowadzący gospodarstwo o powierzchni 1 hektara nie będzie mógł być objęty tą pomocą tak jak to było w starym programie. Ale największe zdziwienie powoduje zasada zgodnie z, którą o premię będą mogli ubiegać się tylko te osoby, które dopiero zamierzają przejąć lub kupić gospodarstwo. Ci, którzy są już tak zwanymi młodymi rolnikami drogę do uzyskania premii mają zamkniętą. Wyjątek stanowią tu tylko te osoby, które dostały gospodarstwo w spadku. Zdaniem rolników jest to bardzo niesprawiedliwe. Ministerstwo Rolnictwa wyjaśnia, że zmiany wprowadzono po to, aby pieniądze trafiły tam gdzie rzeczywiście powinny. W poprzednim programie było wiele przypadków nadużyć. A gospodarstwa zamiast zwiększać powierzchnię rozdrabniały się. Dlatego teraz premia będzie przysługiwała tylko tym osobom, które są ubezpieczone w KRUSIE w pełnym zakresie. Wprowadzono też pewne udogodnienia. Nie będzie już takich sytuacji, że z powodu

zbyt długiego czasu rozpatrywania wniosku rolnik straci prawo do przyznania mu premii. *Nawet*, jeśli będzie problem z procesowaniem wniosku nie z winy beneficjenta tylko z winy Agencji to termin złożenia wniosku się liczy nie termin przyznania decyzji. Resort rolnictwa zapowiada, że szczegółowe przepisy dotyczące wymagań w programie dla młodych rolników oraz innych środków pomocowych będą znane w lutym.

14. Dopłaty dla przeżuwaczy

Chcemy docenić tych rolników, którzy najciężej pracują. Tak resort rolnictwa tłumaczy wprowadzenie wyższych dopłat bezpośrednich do tak zwanych powierzchni paszowych.

Zgodnie z planem zmiany w naliczaniu płatności obszarowych zostaną wprowadzone już w tym roku. Oznacza to, że producenci przeżuwaczy czyli krów owiec i kóz otrzymają wyższe dopłaty do tych powierzchni, na których produkowana jest pasza. Chodzi tu głównie o łąki i pastwiska. Dla rolników hodujących bydło, owce i kozy jest to na pewno dobra wiadomość. Ze zmiany nie są natomiast zadowoleni na przykład producenci koni. Oni także produkują pasze na użytek własnego gospodarstwa ale wyższe dopłaty nie będą im przysługiwać. Niestety dopłata do powierzchni paszowych dotyczy tylko przeżuwaczy. Pytanie tylko w jaki sposób będzie wyliczana ta dodatkowa płatność? Czy będzie zależała od ilości hodowanych zwierząt w gospodarstwie? Okazuje się że nie. Wystarczy bowiem mieć na przykład jedną krowę zarejestrowaną w Agencji Restrukturyzacji w roku referencyjnym 2005-2006, a wyższe dopłaty będą przysługiwały do całej powierzchni paszowej, nawet jeśli by to było kilkaset hektarów łąk. Progiem jest rok referencyjny aby nie było tak że ktoś wiedząc o tym od 2007 roku będzie ta większa dopłata do powierzchni paszowej kupi sobie 2 kozy i powie że od teraz ma przeżuwacze. Wyższe dopłaty bezpośrednie będą wynosiły w zależności od powierzchni na którą w sumie rolnicy złożą wnioski od 110 do 200 euro na hektar. Niższe to tylko 80 euro do hektara.

15. Unia sprzeda więcej pszenicy

Jest reakcja Unii na wysokie ceny zbóż. Komisja Europejska postanowiła zwiększyć ilość sprzedawanej pszenicy ze wspólnotowych rezerw. Do licytacji wystawionych zostanie o 500 tysięcy ton ziarna więcej niż dotychczas. Oferowane zboże znajduje się w elewatorach niemieckich.

Wystawienie na sprzedaż 900 tysięcy ton pszenicy to reakcja Brukseli na wciąż wysokie zapotrzebowanie na zboża w Europie. Tym bardziej, że zapasy unijne są wciąż spore. Tymczasem niedobór ziarna coraz mocniej odczuwają polscy producenci, którzy chcą zwiększenia importu. Tym czasem jak informują maklerzy, od połowy stycznia ceny w końcu przestały rosnać. Automatycznie wzrósł też import. Niewątpliwie mamy do czynienia z długo oczekiwaną zmianą. Oznacza to, że przewidywany przez analityków dalszy wzrost cen szacowany na 10% może okazać się mniejszy.

16. Dopłaty na finiszu

Wyplata dotacji obszarowych idzie lepiej niż początkowo zapowiadano. Do tej pory pieniądze dostało już ponad milion rolników. Gorzej za to wygląda sprawa dotacji dla gospodarstw niskotowarowych.

Gdy w grudniu Agencja Restrukturyzacji zapowiadała, że dopłaty bezpośrednie zostaną wypłacone jeszcze przed rozpoczęciem wiosennych prac polowych, wielu rolników miało, co do tego wątpliwości. Teraz już takich obaw nie ma. Najprawdopodobniej 1 mln. 250 tysięcy beneficjentów na koniec stycznia otrzyma dopłaty, a około 200 tysięcy w lutym. Najdłużej na płatności będą czekać ci rolnicy, którzy muszą składać dodatkowe wyjaśnienia. Są jeszcze przypadki, które wynikają z kontroli na miejscu pewnych uzgodnień nieprawidłowości we wnioskach. Zdaniem organizacji rolniczych taki cykl wypłaty dotacji obszarowych jest dla nich bardzo korzystny. Liczą na to, że tak szybkie wypłaty staną się już tradycją. Są jednak tacy rolnicy, którzy na należne im dotacje czekają dłużej niż powinni. Mowa o programie wsparcia dla gospodarstw niskotowarowych. Wyplata dotacji w tym działaniu została na razie wstrzymana. Agencja wyjaśnia, że pieniądze ponownie będą wypłacane jak tylko Komisja Europejska ustali kurs euro na 2007 rok. A to może potrwać jeszcze kilka tygodni.

17. Cukier: dodatkowe limity kosztują

Krajowa Spółka Cukrowa zastanawia się nad sposobem rozdysponowania dodatkowych limitów produkcji buraków cukrowych wśród rolników. Wszystko wskazuje na to, że mimo protestów organizacji plantatorskich za limity trzeba będzie zapłacić.

Krajowa Spółka Cukrowa kupiła od Komisji Europejskiej prawo do dodatkowej produkcji 38 tysięcy ton cukru. To niewątpliwie bardzo kosztowna transakcja. Bowiem za każdą tonę Bruksela policzyła sobie 730 euro. Pieniądze trzeba wyłożyć do połowy przyszłego roku. Toruński koncern uznał, że część kosztów trzeba przerzucić na plantatorów buraków cukrowych. Ci protestują i zarzucają największemu koncernowi cukrowemu w kraju nie znajomość unijnych przepisów. Krajowa Spółka Cukrowa za prawo do wyprodukowania dodatkowej tony buraków chce od rolników 80 złotych. I podkreśla, że nikogo do niczego nie zmusza. To sami rolnicy, którzy masowo zgłaszają się do spółki są zainteresowani zwiększaniem produkcji. Do rozdysponowania jest prawo do produkcji 270 tysięcy ton buraków cukrowych. Tymczasem plantatorzy chcieliby dwukrotnie więcej. Krajowa Spółka Cukrowa zapewnia, że płatności od rolników na pewno rozłoży na raty. I podkreśla, że ostateczna decyzja w sprawie sposobu rozdysponowania dodatkowego limitu wśród rolników jeszcze nie zapadała.

18. Pomoc w kwietniu?

W połowie roku zaczniemy od rolników przyjmować wnioski na nowe programy unijnej pomocy – zapewnia Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Opóźnienia we wdrażaniu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich krytykuje opozycja.

Teoretycznie nowe unijne programy pomocowe dla rolników powinny ruszyć już od 1 stycznia. Ale nie ruszyły, gdyż Komisja Europejska wciąż nie zaakceptowała polskiego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Z nieoficjalnych informacji

wiemy, że stanie się to najpóźniej w kwietniu. Agencja nie czekając na oficjalne potwierdzenie przygotowuje się do wydawania około 15 miliardów euro unijnych funduszy. Agencja deklaruje, że w połowie roku będzie gotowa do przyjmowania wniosków od rolników chętnych do skorzystania z pierwszych programów. Opozycja nie jest już tak optymistyczna. Brak unormowań prawnych, brak rozporządzeń, ustaw i procedur. Może to skutkować, że znaczna część zadań finansowanych z tego programu będzie opóźniona o kilka do kilkunastu miesięcy. W parlamencie trwają już prace nad ustawą o PROW-ie. Dopiero potem resort rolnictwa będzie mógł zacząć wydawać rozporządzenia wykonawcze do ustawy. Z kolei Agencja Restrukturyzacji musi przejść kontrole zewnętrznej firmy audytorskiej, aby uwodnić Brukseli, że jest gotowa dysponować unijnymi funduszami na lata 2007-2013. Jak widać zanim zacznie się wielkie wydawanie administrację rządową czeka jeszcze trochę pracy.

19. Eko-kłopoty

Czy o gospodarstwach ekologicznych zapomniano? Pytają rolnicy, którzy mają łąki i pastwiska. Ich zdaniem w nowym Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-13 potraktowano ich niesprawiedliwie.

Zdaniem rolników prowadzących gospodarstwa bez użycia chemii nie byłoby problemu gdyby wszystkie dopłaty pozostały na takim samym poziomie. Tymczasem nie zmieniono ich tylko w pakiecie rolnictwa ekologicznego, podczas gdy w rolnictwie zrównoważonym wzrosły prawie trzykrotnie. Trzeba przyznać, że zdarzały się sytuacje nadużywania tego programu. Ale zdaniem rolników nieuczciwością nielicznych nie należy obarczać wszystkich. Dla rolników jest to tak ważne ponieważ dopłaty przy ekologicznej hodowli na przykład owiec stanowią podstawowy zysk w gospodarstwie. Dotacje na rozwój rolnictwa zrównoważonego podniesiono po to, aby zainteresować nim większą liczbę rolników. W przypadku rolnictwa ekologicznego ogromną pulę środków unijnych przeznaczono na promocję tego typu produktów. Rolnicy będą mogli także skorzystać ze wsparcia, które ułatwi im dostęp do rynku zbytu. Będzie to między innymi dofinansowanie zakupu urządzeń do pakowania i przechowywania produktów ekologicznych.

20. Reforma owoców i warzyw

Były wielkie nadzieje i oczekiwania, a teraz przyszła kolej na jeszcze większe rozczarowanie. Komisja Europejska przedstawiła projekt reformy rynku owoców i warzyw.

Nasze najważniejsze postulaty nie zostały spełnione. Na dodatek większość pieniędzy jakie Bruksela w najbliższych latach przeznaczy na ten rynek będzie dla polskich rolników nie dostępna. No chyba, że w ekspresowym tempie złączą u nas powstawać grupy producenckie. Ale na to raczej się nie zanoszą. Projekt reformy unijnego rynku owoców i warzyw był przedstawiany jednocześnie w kilku europejskich stolicach. Rynek owoców i warzyw był ostatnim po rynku wina, którego nie objęła jeszcze reforma z 2003 roku. Jej głównym założeniem było oddzielenie wysokości dopłat od wysokości produkcji. Taką samą zasadę zastosowano także teraz. Dla polskich rolników oznacza to, że będą musieli pożegnać się ze stosowanymi obecnie dopłatami do cen pomidorów przeznaczanych do przetwórstwa. Komisja Europejska wyklucza także rozszerzenie dopłat do przetwórstwa na inne owoce i warzywa. O to bardzo mocno zabiegali producenci jabłek. Zaskoczenie i rozgoryczenie było ogromne. Polska miała także wiele oczekiwań w sprawie ochrony naszego rynku przed napływem

taniego zagranicznego surowca. Niestety ta sprawa w ogóle nie jest regulowana reformą. Pewne jest, że cła antydumpingowe na chińskie mrożone truskawki obowiązują tylko do 18 kwietnia. Co będzie potem? Nie wiadomo. Bruksela za istotę reformy uznała wspieranie grup producenckich. To przez nie ma iść większość pomocy finansowej przewidzianej dla sektora. A w Polsce jest zaledwie 58 grup. W Unii Europejskiej są kraje, gdzie nawet za 80% produkcji odpowiedzialne są zrzeszenia rolników.

21. Akcyza 2007

W zeszłym roku rolnicy wykorzystali zaledwie ¼ funduszy przeznaczonych na dopłaty do paliwa. Powód – nie wszyscy mieli faktury potwierdzające zakup oleju napędowego. Jak będzie w tym roku?

Dzisiaj rolnicy mają żal nie tyle o pieniądze, ale o brak informacji i zamieszanie. Raz słyszeli, że będzie zwrot akcyzy, później że go nie będzie. Najpierw obiecywano zwrot na podstawie ilości hektarów, na które rolnicy pobierają dopłaty, potem zalecano zbierać faktury VAT. Nie wszyscy zdążyli. Jak będzie w tym roku? Czy opłaca się prosić o fakturę na stacji paliw? Kiedy i gdzie trzeba składać wnioski? Jakie inne warunki trzeba spełnić? Jakie rozwiązania stosują inne kraje Unii Europejskiej?

22. Ubezpieczanie upraw – obowiązkowe

Za rok zostanie wprowadzony obowiązek ubezpieczenia przynajmniej połowy upraw rolnych. Inaczej rolnik będzie musiał pożegnać się z unijnymi dopłatami bezpośrednimi. Państwo pokryje 60% kosztów składki ubezpieczeniowej.

Prace nad nowelizacją ustawy o ubezpieczeniach rolniczych musiały ruszyć, gdyż z dotychczasowej ustawy nikt nie chciał korzystać. Zwłaszcza firmy nie były zainteresowane zawieraniem polis ubezpieczających uprawy i zwierzęta gospodarskie przed klęskami żywiołowymi takimi jak choćby zeszłoroczna susza, która spustoszyła pola wielu rolników. Uprawy nie były ubezpieczone, a pomoc państwa była symboliczna.

Do tej pory państwo tylko w formie zapomogi mogło realizować tak naprawdę pomoc dla rolników, która nie odzwierciedla straty. Teraz ma to się zmienić. Nowelizacja ma zachęcić firmy ubezpieczeniowe do zawierania polis. Pierwsza zmiana to zwiększenie państwowej dotacji do polisy, która wzrośnie z 50% do 60. Rząd na wypadek klęski suszy zagwarantuje także firmom ubezpieczeniowym reasekurację, czyli pomoc finansową.

23. Budżet przyjęty

Budżet państwa na 2007 rok przyjęty. Jest spora szansa, że znajdą się w nim większe pieniądze na dopłaty do paliwa rolniczego. Także Agencja Restrukturyzacji dostała to o walczyła podczas sejmowych prac nad projektem.

Wydatki Agencji Restrukturyzacji to w większości środki unijne. Ale realizuje ona także działania, które w całości pokrywa polski podatnik. To między innymi dopłaty do preferencyjnych kredytów rolniczych. Na ten cel zabrakło około 170 milionów zł. Kolejnych 35 milionów zabrakło na program utylizacji zwierząt. Podczas wczorajszych głosowań posłowie zgodzili się na zwiększenie budżetu Agencji Restrukturyzacji o 200 milionów złotych. Pieniądze mają pochodzić z większych niż początkowo zakładano dochodów Agencji Nieruchomości Rolnych. Sejm zgodził się

także na oddanie do dyspozycji ministra rolnictwa 180 milionów złotych rezerwy. Na co zostanie ona wydana? W pierwszej kolejności na zwiększenie dopłat do paliwa rolniczego. Ale tylko pod jednym warunkiem: Jeżeli się okaże, że jest zainteresowanie większe niż w ubiegłym roku. Gdyby jednak rolnicy nie byli zainteresowani większymi dopłatami do paliwa rolniczego kolejka chętnych na resortową rezerwę jest bardzo długa. Pierwsi stoją w niej weterynarze, którym brakuje pieniędzy na rozpoczęcie w całym kraju programu walki z chorobą Aujeszkiego. Na dofinansowanie liczy także program promocji bydła mięsnego. Nie wiadomo też jak rozwinie się sytuacja na rynku trzody chlewnej. Tu także mogą być potrzebne dodatkowe fundusze na interwencję.

24. Rybackie nadzieje

Resort rolnictwa znów ma problem z rybakami. Sprawa dotyczy sposobu wyznaczania dodatkowych dni ochronnych na dorsze. Wkrótce może się okazać, że obiecanych armatorom korzystnych terminów nie uda się utrzymać. Wtedy rybakom przyjdzie dostosować się do rygorystycznych przepisów unijnych.

Polscy rybacy bardzo obawiali się nowego roku. Od stycznia obowiązują bowiem nowe zaostrome przepisy dotyczące okresów ochronnych na dorsze. Zdaniem armatorów, mogą one sparaliżować połowy. Na początku roku, resort rolnictwa obiecał jednak rybakom ułatwienia. Sprawa dotyczy zaplanowanych dodatkowych 67 dni zakazu połowów dorszy. Na takie warunki nie chcieli się zgodzić rybacy. Ich zdaniem, rozwiązanie to nie uwzględnia złej pogody lub sytuacji awaryjnej, kiedy kutry zmuszone są stać w porcie. Dlatego resort rolnictwa obiecał armatorom wyznaczanie dodatkowych dni nie z wyprzedzeniem i to na cały sezon, jak chce tego Komisja Europejska a kwartalnie i to po ich wykorzystaniu. W okres sztormu armator może sobie wliczyć na okres postoju z powodu złej pogody. Czyli 2-krotnie nie jest obciążony dodatkowym zakazem. Zadowolenie rybaków może okazać się jednak zbyt wczesne. Bo ministerstwo ma teraz problemy z wcieleniem tych przepisów w życie. Zgodzić się musi na nie Komisja Europejska a prawo Unijne takich ustępstw dla rybaków nie przewiduje. Urzędnicy ministerialni pracują teraz nad korzystną dla nas interpretacją unijnych przepisów. O stanie prac resort nie chce informować. Zapowiada tylko, że sprawa ostatecznie wyjaśni się w przyszłym tygodniu.

25. Bezrobotni nie chcą pracować

O tym, że na terenach wiejskich jest duże bezrobocie mówią wszyscy. Zdaniem ekspertów ludność wiejska nauczyła się żyć na skraju ubóstwa. Mając niewielki dochód z roli oraz dzięki ubezpieczeniu w KRUS-ie, który daje dostęp do służby zdrowia nie są zainteresowani szukaniem legalnej pracy na etat. Aż 1/3 badanej populacji dorabiała pracując „na czarno”. Jedynie młodzi ludzie w wieku do 24 lat byli zainteresowani podjęciem pracy etatowej.

26. Wybory za pasem

To po pierwsze trzeba lubić, po drugie trzeba chcieć, po trzecie trzeba móc – tak najczęściej mówią o sobie kandydaci do izb rolniczych. W najbliższą niedzielę odbywają się po raz kolejny wybory do rad powiatowych samorządu rolniczego.

Do wybierania członków samorządu rolniczego mają wszyscy rolnicy, którzy płacą podatek gruntowy albo od działów specjalnych produkcji rolnej a także członkowie

spółdzielni rolniczych. W gminach, których powierzchnia nie przekracza 4 tysięcy hektarów wybiera się jednego kandydata, w większych dwóch. Delegaci wybrani w wyborach powszechnych w gminach utworzą powiatową radę, która spośród siebie wybierze władze ustawowe, które będą sprawowały władzę w Izbach. Polega ona między innymi na opiniowaniu zmian w prawie, które dotyczą rolnictwa. Członkowie izb muszą także wypowiedzieć się na temat zmiany przeznaczenia gruntów rolnych. Głównie skupiają się jednak na działalności szkoleniowej. Największy problem izb rolniczych to zbyt małe fundusze. Jest to działalność sensu stricte społeczna. Zarówno delegaci jak i członkowie rad powiatowych dostają minimalne diety. Na wyższe wsparcie nie ma na razie co liczyć. Na działalność izb przeznaczone jest 2% podatku gruntowego. A ten jest coraz niższy, bo zmniejsza się ilość ziemi przeznaczonej na uprawy rolne, a V i VI klasa gruntów jest w ogóle z niego zwolniona.

V. INFORMACJE Z DEPARTAMENTU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH I ROLNICTWA

1. V Warmińsko – Mazurska Wystawa Gołębi Rasowych i Ptactwa Ozdobnego

W dniach 13 -14 stycznia 2007r. odbyła się **V edycja Warmińsko – Mazurskiej Wystawy Gołębi Rasowych i Ptactwa Ozdobnego**. Organizatorem było Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Hodowców Gołębi Rasowych i Ptactwa Ozdobnego w Olsztynie. Wystawa miała charakter ponad regionalny i międzynarodowy. Wzięli w niej udział hodowcy z województwa warmińsko-mazurskiego, pozostałych regionów Polski oraz Państw Basenu Morza Bałtyckiego. Impreza służyła promowaniu osiągnięć hodowców z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. W podsumowaniu wystawy uczestniczył Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa – p. Jarosław Sarnowski, który wręczył laureatom konkursu nagrody ufundowane przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

2. Międzynarodowe Targi Produkcji Ekologicznej BioFach' 2007

W dniach 15.02 – 18.02.2007r. w Norymberdze (Niemcy) odbywają się coroczne Międzynarodowe Targi Produkcji Ekologicznej – BioFach' 2007. W roku bieżącym już po raz drugi uczestniczy w nich również delegacja z województwa warmińsko-mazurskiego. W celu promocji i upowszechniania rolnictwa ekologicznego wśród rolników województwa warmińsko-mazurskiego Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Urzędu Marszałkowskiego zorganizował wyjazd studyjny dla grupy rolników prowadzących produkcję rolną metodami ekologicznymi oraz osób zajmujących się w województwie tą problematyką (W-MODR, ARiMR) W programie wyjazdu przewiduje się zwiedzanie ekspozycji targowych w Norymberdze oraz zwiedzanie ekologicznych gospodarstw, przetwórni i hurtowni na terenie Bawarii.

Targi w Norymberdze są to wiodące w świecie specjalistyczne targi certyfikowanych produktów ekologicznych. Wraz ze wzrostem stopy życiowej, konsumenci w krajach Unii Europejskiej poszukują unikalnych produktów o wysokiej i bezpiecznej dla zdrowia jakości żywnościowej. Polski rynek żywności ekologicznej w ostatnich latach rozwija się coraz dynamiczniej. Żywność certyfikowaną kupuje już ok. 7% polskich konsumentów. Wzrasta powierzchnia polskich upraw ekologicznych, jednak jej udział w całkowitej powierzchni rolnej jest wciąż niski. Jednym z powodów tej sytuacji jest jak do tej pory brak dostatecznej informacji dla rolników i producentów o korzyściach płynących z certyfikacji i oznakowania produktów ekologicznych. Nasz kraj posiada doskonałe warunki do produkcji żywności

metodami rolnictwa ekologicznego. W województwie warmińsko-mazurskim ukształtowanie terenu, znaczna ilość parków krajobrazowych, czysta nieskażona przyroda, stawia nasze województwo w czołówce najczystszych regionów, co skłania do produkcji żywności wysokiej jakości, w tym również ekologicznej.

Warto w tym miejscu nadmienić, że w województwie warmińsko-mazurskim systematycznie wzrasta liczba gospodarstw prowadzących produkcję metodami ekologicznymi z 33 w 1999r. do 484 w 2005r. jak również areалу uprawy roślin prowadzonych metodami ekologicznymi analogicznie z 1.274 ha do 14.649 ha.

Zaprezentowanie zalet rolnictwa ekologicznego w sposób atrakcyjny i przystępny dla odbiorców jest kluczem do sukcesu. Dotarcie z informacją do producentów i przetwórców w województwie warmińsko-mazurskim zwiększy szansę na to, że wytwarzanie produktów ekologicznych stanie się satysfakcjonującym źródłem dochodu, w pozytywny sposób przyczyni się do rozwoju obszarów wiejskich i pozwoli dotrzeć z żywnością ekologiczną do szerokiego grona odbiorców.

3. Uroczyste otwarcie kolejnej inwestycji w ramach Odnowy wsi

W ramach Sektorowego Programu Operacyjnego *Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006*, działania 2.3 „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego” wybudowana została **Biblioteka w Rybnie**. Obiekt kulturalny był samodzielnym etapem przedsięwzięć oświatowo-kulturalno-sportowym realizowanych w tym rejonie.

Beneficjentem pomocy jest Gmina Rybno, która uzyskała dofinansowanie w kwocie 380 486 zł. ze środków Unii Europejskiej. W uroczystym otwarciu w dniu 19 stycznia 2007 r., ze strony Województwa uczestniczył p. Piotr Żuchowski – Wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz p. Jarosław Sarnowski – Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa.

4. Odbiór kolejnych inwestycji melioracyjnych

W dniach 18 i 20 grudnia 2006 r. nastąpił odbiór inwestycji w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego *Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006*, działania 2.5 „Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi” wdrażanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Zadanie realizował Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Olsztynie. Odbudowano i zmodernizowano przekrój poprzeczny i podłużny koryta rzeki Runowo oraz zabezpieczono przeciwerozyjnie rzekę Prątniczkę.

5. Konkurs „Aktywna Wieś Warmii i Mazur”

Ruszyła II edycja konkursu „Aktywna Wieś Warmii i Mazur”. Konkurs ma na celu wsparcie inicjatyw lokalnych i regionalnych na terenie województwa warmińsko - mazurskiego.

I edycja konkursu cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród środowisk wiejskich, co zaowocowało realizacją wielu nowatorskich inicjatyw i przedsięwzięć.

Na Warmii i Mazurach jest już jeden konkurs z tradycjami kierowany do mieszkańców obszarów wiejskich pod nazwą „Czysta i piękna zagroda, estetyczna wieś”, ale ma on związek bardziej z zagospodarowaniem przestrzennym oraz poprawą wyglądu i estetyki wsi.

Nowy konkurs ma na celu aktywizację środowisk wiejskich, pobudzenie ludzi do wyjścia z domu, do organizowania się, do wspólnego działania na rzecz swojego środowiska lokalnego. Przedsięwzięcia mogą być realizowane w formie festynu, konkursu, festiwalu, wystawy, warsztatu lub innej nowatorskiej inicjatywy, której celem jest zaktywizowanie lokalnych środowisk wiejskich. Wnioski do konkursu w imieniu sołectwa składają urzędy gmin.

W bieżącej edycji konkursu zwiększono pulę nagród do 60 tys. zł. a to oznacza, że na dofinansowanie może liczyć większa liczba beneficjentów niż w roku poprzednim.

Konkurs „Aktywna Wieś Warmii i Mazur” spełnia jeszcze jedną ważną funkcję, a mianowicie poprawne napisanie wniosku do konkursu może być wstępem do późniejszego sięgania po fundusze strukturalne przez zorganizowanie środowiska lokalne.

Najlepsze wnioski zostaną dofinansowane w wysokości do 2 tys. zł. Wnioskodawcy muszą zabezpieczyć 20 proc. wkładu własnego. Środki mogą pochodzić z gminy lub innych źródeł np. od sponsorów. Oferty przyjmowane są przez Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa w terminie do 2 marca 2007 r.

6. Otwarty konkurs ofert na wykonanie zadania publicznego w zakresie aktywizacji społeczności lokalnych na obszarach wiejskich

Również do 2 marca 2007 roku Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa. przyjmuje oferty organizacji pozarządowych w ramach konkursu na wykonanie zadania publicznego związanego z realizacją zadań Samorządu Województwa w zakresie aktywizacji społeczności lokalnych na obszarach wiejskich.

Zadanie może być realizowane w formie organizacji konferencji, seminariów, warsztatów i wyjazdów studyjnych. Powinno dotyczyć budowania trójsektorowych partnerstw, wsparcia Lokalnych Grup Działania przy wykorzystaniu środków z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Poza tym zaznaczyć rolę organizacji pozarządowych i partnerskiej współpracy trzech sektorów w rozwiązywaniu problemów społeczno-gospodarczych obszarów wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego, promocję i rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich w tym: grup producenckich i innych, na rzecz lokalnego ożywienia gospodarczego.

Biuletyn opracowano na podstawie danych:

- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Agencji Nieruchomości Rolnych,
- Agencji Rynku Rolnego,
- Wojewódzkiego Urzędu Pracy,
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa,
- oraz informacji prasowych.